

**Paroda „Padainuok man labanakt“ (Sing me to Sleep)
Nacionalinė dailės galerija
2016 09 09-10 09**

Jeigu nebūtų vaivorykštės, būčiau aš mėnuliu.
Kad visi pasaulyje matytų kelią, kaip tiesiai eiti.
Ne į dešinę, ne į kairę, o tiesiai.
Tiktai tiesiai. Atgal – ne.
Pasakoja Liuda Sandovič

Ir visos eidavom.
Pasakoja Veronika Gražina

Klausė mama,
Kodėl gi, sūneli,
Išeini ir mane palieki?
Gal nemielas tau gimtas namelis
Ir tokia motinėle baisi?
Viskas miela man šičia ir gera,
Tiktai noris mieste *paulioti*,
Gal todėl mane taip traukia mūrai
Su draugais karčemoj padainuot.
Kaime mažas po pievas bėgiojau,
Meškeriojau ir grybus rinkau,
Apie ateitį gražią svajojau,
Tik mieste pasiklydau tuojau.
Bet tikėki aš, mama, sugrįšiu,
Aš sugrįšiu tyliais vakarais,
Kai saulutė miegučio jau leisis
Ir suoš gimto kaimo beržai,
Ir tada nebetrąks gal tie mūrai
Ir draugai kai kurie netikri,
O Dzūkijos tos pievos rasotos
Amžinai pasiliks man širdy.
Skaito autorius Petras Ribačiauskas

Kiekvienas gyvūnelis moka plaukti.
Mano karvutė labai mylėjo svogūnus.
Ale tokia gera.

Tokia didelė graži karvė,
Geriausias gyvulėlis ir tinkamiausias.
Žmogui reikia pasimokyti.
Kiaulė visada pasisveikys.
Nepraeisi pro ją – ji pasisveikys.
Tokia gera, tokia didelė graži karvė.
Pasakoja Veronika Gražina

Padėkite išveskite žmones iš nevilties.
Skaito Sigulskis

Sėdi kaip velnias ropėse.
Pasakoja Veronika Gražina

Gražuolė ir pabaisa

Viduryje miško – pilis, aplinkui sniegas. Pats viduržiemis. Užų pilies sienų slypi du sodai, įkalinti laike. Juose – nesibaigianti vasara; gieda paukščiai, žydi gėlės.
Įeinu į biblioteką. Į akis krinta didžiulis, patogus krėslas. Ant nedidelio stalelio greta – šokolado plytelė. Įsmengu į krėslą ir paragauju šokolado. Jis tirpsta burnoje, nuostabus skonis.
Į kambarį įsėlina milžiniškas padaras šviesiu kostiumu. Įsistebeilijęs į mane, sustoja.
Kitą kartą sutikau siaubingą pabaisą. Ją sutikau bibliotekoje, kur saugomos ateities ir praeities knygos. Išsigandau pamatęs, kad knyga ant stalelio – apie mane.
Kai baigiau ją skaityti, prasidėjo keisti dalykai. Pabaisa lėtai pavirto gražiai nuaugusiu tvirtu vyru.
Kerai soduose išsisklaidė ir miškus pripildė paukščių balsai, pakvipo žiedai.
Skaito Andy Donovan

Aš nieko gražesnio nematau kaip paukšteliu.
Vakar – ar kranklys, ar koks aras – kaip pradėjo tokiu storu balsu rėkti.
Net aš nepažinau iš kur.
Ir jeigu atvažiuoja į kaimą naujas žmogus, pradeda ir varnos rėkti, ir krankliai.
Pasako, kad svetimas atvažiavo.
Pasakoja Veronika Gražina

Kiekvienas paukštėlis, išskyrus naktinius, pabunda tik pradėjus švisti.
Skaito Vacys

Mik, vaikeli, visi miega
Čiūčia liūlia liū.

Tu juk žinai tik žodį „mama“.
Ir moki verkti ūūū.
Mik, vaikelį, mik mažytį.
Čiūčia liūlia liū.
Dainuoja Veronika Gražina

Oi, atsimenu, toks Romutis ir sako: „Veronikėle, aš pabėgsiu iš vaikų namų.“ Gerai, Romuti, nors pasiilsėsim. Aš tau nupirksiu duonos ir daug dešros. Galvojo vaikas, galvojo: „O tai kur aš nakvosiu?“ Tai va, sakau, Romuti, kad padarytum, reikia pirmiau pagalvoti.
Pasakoja Veronika Gražina

Miško bijau, gyvačių bijau.
Bijau pasimesti. Bijau.
Bijau.
Vienąkart įėjau į mišką iš vienos pusės, išėjau iš kitos.
Gėlės labai patinka. Labai.
Namuose *konvalijos* kvepia.
Buvo pas mus.
Yra miško *konvalijos* ir yra namų.
Namų – kvepia, vaje, vaje.
O miške – nieko nekvepia,
Bet irgi gražios.
Labai gražios.
Mes namuose po langais turėjom.
Konvalijos gražios.
Pasakoja Anastasija

Būčiau lapė.
Taip.
Tokia hrrr.
Ir piktumo tokio turėčiau. Vogčiau visus – kaip čia lietuviškai – *ptic, ptic*.
Ar kalbėtum su manimi?
Pasakoja Liuda Sandovič

Vaikelį, vaikelį, jei žinotai.
Vaikelį, vaikelį, jei žinotai.
Pasakoja Veronika Gražina

Jonukas ir Grytutė

Sultingas
Tvirtas
Minkštas
Šleikštus
Traškus
Puošnus

Žvalgausi ieškodamas, kuris gabalėlis skaniausiai kvepia. Sultingas, rausvas, traškus veidas, tačiau šlykštus kvapas apkartina skonį. Atsipūtę žaidžiame su maistu. Nuotyčiai, saulėkaita. Pažvelgiu į senąją poniją ir spėliuju, ar kvapas sklinda nuo jos drabužių. Šliurpia.

Katilas
Kunkuliuoja
Senų medžių
Dulkių
Gėrimas

Šliurpanti saulėkaita, traškus veidas. Pažvelgiu į senąją poniją ir spėliuju, rausvas sultingas drauge, ar šis kvapas sklinda nuo jos drabužių. Vasara, šėlsta sodai. Einu, žvalgausi ieškodamas, kuris gabalėlis skaniausiai kvepia.

Atplaišėlė
Traškus
Mažas
Aštrus
Saldus
Lipnus
Anyžinis

Atsipūtę žaidžiame su maistu. nuotyčiai, Tolimiausiame kambario kampe, atokiausiame nuo durų, paprašau saldainio. Šliurpanti saulėkaita, ėjimas, draugai. Vasaros sodas nenustygsta. Pelytė taria: „Tau nuskilo, kad taip pabėgai, saulele.“ Nes senoji ponija ją pavertė pele, kai ši įėjo į namelį.

Ir nupenėjo
Saldus
Lipnus
Ir nupenėjo
Saldus
Lipnus
Ir nupenėjo

Skaito Christine Hough ir Phil Haworth

Susipykau su mama,
Žinoma, tai blogai.
Ir likau ten nakvoti, miške.
Žiūriu – šuo ėmė lydėti,
Ir Murka, trinasi, trinasi ir mane veda.
O ten buvo didelė šuns būda.
Lietus prasidėjo.
Mane Murka ir šuo atvedė,
aš įlindau į būdą ir mes trise užmigom.
Tas stambus šuo uždengė įėjimą, greta prigulė,
Čia ir katytė mur mur.
Pabudau – jau rytas.
Pasakoja Andrejus Kibisovas

Tavo kojos neša tavo kūną
Tavo kojos neša tavo kūną, tavo protas neša tavo mintis: kaip išgyventi, apsuptam gausybės vėjų,
garsų ir žvėrių? Per naktį drebi nuo šalčio, eini ir mąstai be paliovos. Miške susitinki įvairiausių
žvėrių. Juos pažįsti, negali kartu su jais gyventi, negali gyventi be jų.
Skaito Paddy, Christine Housgh ir Peter Twigg

Tikrai taip buvo. Kaip buvo, taip ir sakau.
Pasakoja Veronika Gražina
Tekla saulutė rytuose,
Krenta rasa nuo žiedų.
Mylimas karan išjoja
Tolimu siauru keliu.
Tik neliūdėk, mergužėle,
Neliėki ašarėlių.
Tau parašysiu laiškėlių,
Kad neskaudėt širdelės.
Kas man iš to popierėlio,
Kas man iš tų žodelių,
Jei nematysiu aš tave,
Mėlynų tavo akių.
Kam man tie Nemuno vingiai,
Verkiuos mylėti krantai,
Būčiau tavęs nepažinus,
Būčiau gyvenus ramiai.
Dainuoja Veronika Gražina

Snieguolė

Vieną kartą seniai seniai
Tolimą kraštą valdė karalius ir karalienė

Snaigės krenta žemyn
Medžiai švyti tamsoje
Tamsiame miške matyti mažas namelis

Už mano galvą mažesnėje lovelėje susiriečiu į kamuoliuką, kad sušilčiau

Vieną kartą seniai seniai
SNIEGUOLĖ SNIEGUOLĖ
Toks gražus ir raudonas obuolys
Vos vienas kąsnelis – ir esi miręs
Pasakoja Danny Collins

Snieguolės obuolys

Obuolio minkštimas tarsi minkštas sniegas
Gelsvo baltumo snaigės krenta,
Medžiai padengti pasakų dulkėm tarsi plunksnomis
Tarsi šaltinio vandens skonis
Namų tamsa, tamsa miškuose
Lova patogi, tarsi šiltas oras
Apklota milžinišku pūkų paltu
Pasakoja Rachel A Newing

Instinktai

Sniegas krenta žemyn ant mano veido, šalčiu ant manęs
Drėgnas, rūgštus. Panašus į minkštą medvilnę
Pagavau gumulėlį, jis tirpsta mano delnuose
PASITIKĖK

Atsigulu ant šios mažos lovelės, kad sušilčiau
Bandau užmigti
Nepatogu, bet aš užsnūstu
PASITIKĖK SAVO

Man patinka šis linksmas mažas žmogutis
Su tokiu kaip jis
Galiu sutarti

PASITIKĖK SAVO PATIES

Sapne regiu gražuolę karalienę

Ji pasiūlo man obuolį

Aš jį visa suvalgau

PASITIKĖK SAVO PATIES INSTINKTAIS

Pasakoja Stephen Beech

Gražuolė pilis

1. Gražuolė pilis buvo pastatyta 1844 m. Kvadratinė pilis viduje turėjo gražius sodus, o už pilies sienų kaupėsi kalnai žiemos sniego. Kad apsaugotų sodus nuo žiemos baltumo, lordas Ašcroftas virš sodų pastatė kupolą.
2. Lordas Čarlis mėgo sėdėti savo mėgstamiausioje patogioje kėdėje, užkąsdamas mėgstamiausiais *Ferrero Rocher* ir skaitydamas Bibliją.
3. Plaukuota pabaisa veriančiomis akimis sakalas Gregoras įžengė į biblioteką dėvėdama purpurinį kostiumą.
4. Ant stalo gulėjo nedidelė knyga, kurioje įrašytas mano vardas. Išstarti burtai sakė, kad aš vietoje jo pavirsiu į pabaisą, jei neprisiminsiu jo vardo.
5. Pabaisa Gregoras ir aš sutarėme, kad galime išstarti savo burta. Taip ir padarėme. Palaukėme kurį laiką. Gregoras pavirto į Gražuolės brolių. O aš galėsiu vesti, kad mes taptume visi gražia šeima. Pabaiga.

Ir jeigu mes pakliūsime į blogį,

Aš pakliūsiu viena į blogį.

Visi bus blogi, o aš viena tokia pusėtina,

Aš neatsispirsiu, neatsispirs niekas tam blogiui,

Čia jo yra per daug.

O jeigu patenka vienas koks idiotas tarp gėrio,

Jis pats tampa geras.

Pasakoja Veronika Gražina

Vietoj kiaušinio – akmuo.

Aš sėdžiu, žiūriu, man akys teka,

Pakišiu vietoj akmens.

Nuriedėjo akmuo,

Briedžiukas prieš vilkus,

Čia viskas gyvenimiška.

Aš suaugęs žiūriu, man akys teka,

Nešiu *bulkutes* bobutei.

Ten, kur vilkas, ten ir bobutė,

Ten prarysiu, tą atkąsiu,

Tą sukąšiu.
Pasakoja Sigulskis

Vakar gegutė užkukavo.
Tikrai taip buvo.
Aš kaip buvo, taip ir sakau.
Pasakoja Veronika Gražina

Teta Genė ir teta Ana sugalvojo, kad mano mama tėvą užmušė
Kaip mama užmušė tėvą?
Ko mama gali užmušti tėvą?
Gėrė tėvas labai
Pasakoja Anastasija

Pasakų kai prisiklausai, tai bijaisi ir miegoti naktį
Pasakoja Veronika Gražina

Kokia čia gali būti baimė?
Pasakoja Sigulskis

Sunkus gyvenimas buvo
Buvo visokių dienų
Aš blogų neatsimenu beveik
Nepasakysiu
Gyvenimas yra gyvenimas
Ką daryti
Pasakoja Anastasija

Žinau, kad nebeateis tas gyvenimas, kuris buvo.
Liūdna būna.
Kažkas tai prisimena, kažkas – ne.
Šviesūs atsiminimai – šventės:
Velykos, Kalėdos
Su mama, su mama amžinai buvau.
Pasakoja Anastasija

Sninga gūdžiame miške,

Klimpstame sniege.
Mano batai yra permirkę, praleidžia sniegą,
Nepavyksta sušildyti pėdų,
Šąlu, nėra ugnies,
Snieguolė jau netoli.
Ženk į sapną, ten sutiksi gražuolę karalienę,
Ji tau pasiūlys obuolį.
Paragauk ir mes įklimpsime.
Mano batai permirkę, praleidžia sniegą.

Kadaise gyveno graži mergina, vardu Snieguolė.
Jai buvo trylika metų.
Kai ji pagimdė, sugalvojo norą.
Pasakoja Andy Crossley

Miškas

Mišku grįžtu namo, saulė išduoda, kad tai – viduržiemis. Labai šalta: varvekliai nukarę nuo medžių, žolė po pėdomis čerža tarsi stiklo duženos. Nerimstu, kad turiu grįžti namo iki sutemstant. Galiu tik viltis, kad šiandakt bus pilnatis, kuri apšvies man kelią namo.
Eidamas užėjau mažą paukštuką suledėjusioje žolėje. Jo plunksnos buvo geltonos, o snapas – ryškiai oranžinis. Mano nuostabai, paukštelis pažvelgė į mane ir paprašė pagalbos. Privalėjau sustoti, nes jo balsas buvo nepaprastai liūdnas. Paukštelis buvo alkanas. Miške nebuvo jokio maisto. Turėjau nedidelę riešutų saują, ją ir atidaviau. Buvo taip šalta, kad apgobiau paukštuką savo šaliku. Kai pažvelgiau jam į akis, mane suėmė miegas ir aš pasinėriau į jaukų sapną.
Po kiek laiko pabudau atsidūręs milžinų pasaulyje. Paukštelis buvo iškilęs man virš galvos. Buvau vos 5,5 colio ūgio. Persigandau pamatęs, kas nutiko. Paukštukas mane suėmė snapu ir paklausė, kur norėčiau keliauti...
Pasakoja Andy Donovanas

Laiminga varnelė

Vieną kartą prie upės gyveno laiminga varnelė.
Ji buvo laiminga, nes turėjo tris varniukus.
Gyveno laimingai.
Kai varniukai *biškį* paaugo, kažkokie vaikai ar alkoholikai, kas ten žino,
Paėmė ir netyčia numetė degtuką ar cigaretę.
Buvo karšta vasara, ir visas miškas užsidegė.
Karočė, varna nutarė varniukus pernešti per upę į kitą lizdą.
Paėmė vieną varniuką, pradėjo nešti.
Ir sako: klausyk, sūneli, ar tu, kai užaugsi, mane per upę neši?

Taip, mamyte, aš tave nešiu nešiu.
Paėmė ir išvertė jį į upę, ir varniukas paskendo.
Paėmė antrą varniuką.
Ir klausia: varniuk, varniuk, ar tu mane perneši per upę?
Taip, mamyte, aš tave ant rankų nešiu.
Ji paėmė ir antrą varniuką metė į upę.
Antras varniukas paskendo.
Trečią varniuką paėmė, neša ir klausia:
Varniuk, varniuk, sūneli mano mylimiausias,
Ar perneši tu mane per upę?
Ne, mamyt, aš tavęs nenešiu.
O kodėl?
Kai užaugsiu, aš savo vaikus per upę nešiu.
Tu mane neši – aš savo vaikus nešiosiu.
Kokio velnio aš turiu tave nešioti per upę.

Pasakoja Rimga

Ji buvo mano mylimiausia.
Metams bėgant, kai augau,
ji tapo vis mažesnė.

Pasakoja Liuda Sandovič

Ji buvo mano mylimiausia.
Metams bėgant, kai augau,
ji tapo vis mažesnė.

Pasakoja Liuda Sandovič

Tai man tėtis padovanojo,
Kai man suėjo 10 metų.
Mes su mama dar važiavome jo palydėti.
Gražuolis.
Aš su juo miegojau.
Apsikabinu ir miegu.
Akys – žalios,
Kepurė – raudona,
Plunksna – pilka,
Kailiukas – pilkas,
O kostiumas kaip...
Kaip ten jis, Dartanjanas,
Muškietininkas.

Mušketininkų uniforma
Ir batai tokie.
Ir dar juodas apsiaustas ant viršaus.
O šone – špaga.
Kur aš – ten ir jis.
Pasakoja Liuda Sandovič

Cerkvė, Cerkvė. Ne bažnyčia.
Cerkvė.
Bažnyčia yra katalikų.
O čia cerkvė, cerkvė.
Духо монастырь (Šv. Dvasios vienuolyno)
Stačiatikiai, o mes – sentikiai.
Kai vaikas krikštijamas, jie tik su vandeniu truputį...
O mes – *bačką* vandens pripilame šalto, ir tris kartus panardiname.
Ir akytes, ir ausytes.
Tris kartus.
Sako, gal reikia pašildyti vandenį...
Pasakoja Anastasija

Vizija

Akys yra sielos veidrodis
Spalvos yra įrankis
Mintis kaip niekad šalta
Istorijos lieka nepasakotos
Eureka!
Gyvenimas yra trilinkas:
Sveikata, išmintis, neįžvalgumas
Akys yra sielos spalvų veidrodis
Užrašė Christian (skaito Paulas)

Miškuose žiemą

Miškuose žiemą yra velniškai šalta
ledu apskrudusios dienos, šaltos tamsios naktys

Žiema miškuose užtiko mano gyvenimą
dėl mano paties sumanymo prisėsti čia, vienišas žmogau,
ten yra nutūpęs paukštis, visaip kaip netikra

menkniekyje pamatyti grožį pilkume ir žalumoje
jo alkanos akys prašo, kad jį pamaitinčiau
aš teturėjau duonos jam sušildyti
paėmiau savo paltą ir apgobiau jį
nors jis idėmiai žvelgė man į akis, miegoti aš nuėjau

(Pabudau nuo šalčio ir supratau, kad susitraukiau
Iki penkių colių kvailėlio.)
Williamas Blake 'as (skaito Phil Barraclough)

Scenoje

Ne scenoje, bet knygos puslapiuose
Didžiojo ažuolo drevėje
Miško trobelės viduje
Paslėpti vandens perlai
Lobis, kurį gali rasti –
Rubinai, deimantai ir
Tyro vandens perlai
Kasdienybėje mano istorija nebūtų papasakota
Leidžiuosi į Rytus
Trumpam nusnūdęs prie milžiniško kaštono
Tariau sau esąs pilnas
Vaivorykštės spalvų
Pabudau tamsoje, nežinodamas
Krypties, iš kur atėjau
Skaito Peter Twigg